Sonuç (Özet) Raporu

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından 16 Haziran 2015 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Sıhhiye Yerleşkesi R Salonunda "Halk Sağlığı Uygulamalarında Veterinerlik Hizmetlerinin Rolü Sempozyumu" düzenlenmiştir. Sempozyuma farklı disiplinlerden katılım sağlanmıştır. Sempozyum sürecinde öne çıkan konular aşağıda yer almaktadır.

Durum tespitine dair;

1. "Tek Sağlık" bir çerçeve kavram olup temelleri 19. yüzyıla dayanmaktadır. Bir patolog olan Dr. Rudolf Virchow 19. yüzyılda "zoonoz" kavramını, bir veteriner hekim olan Calvin Schwabe ise veteriner epidemiyolojisi ve "tek tıp" kavramını gündeme taşımıştır.
2. "Tek sağlık" kavramının üç ana bileşeni insan, hayvan ve ekosistem sağlığı olup, tüm disiplinlerin ortaklaşa ve tamamlayıcı çalışması ile insan ve ekosistemi paylaşan diğer canlılar arasında bir ahenk durumu olarak tanımlanabilir.
3. "Tek sağlık" kavramı tartışılırken sağlığın bütün belirleyicileri (fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan) dikkate alınmalıdır.
4. Günümüzde tek sağlık kavramı kapsamında insan sağlığı açısından zoonotik hastalıklar ve antimikrobiyal direnç öne çıkan konular arasındadır. Değişen çevre koşullarıyla birlikte, daha önce görülmeyen bazı zoonotik hastalıklar ortaya çıkarken, önceden varolan bazı zoonotik hastalıklar da tekrar gündeme gelmiştir. Yeni ve/veya yeniden önem kazanan enfeksiyon hastalıklarının %75'i hayvanlar veya hayvansal ürünlerden kaynaklanmaktadır.
5. Antimikrobiyal direnç tüm dünyada ve ülkemizde giderek artan bir halk sağlığı sorunudur. Bu nedenle veteriner halk sağlığı ve gıda güvenliği konularında kamu ve sağlık çalışanlarının farkındalığının artırılarak, sektörler arasında ortaklık, eşgüdüm ve işbirliğinin güçlendirilmesi gereklidir. Aynı zamanda antimikrobiyal direnç konusunda ulusal nitelikte izleme sistemlerinin oluşturulması gerekmektedir. Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü gibi konuya özel günlerde farkındalık çalışmalarına ağırlık verilebilir.
6. Dünyada etkileri ile baş etmenin her geçen gün zorlaştığı afet durumlarında insan sağlığı, hayvan sağlığı ve tarım faaliyetlerinin sağlıklı sürdürülebilmesi için bütünsel bir yaklaşıma gereksinim vardır.

Konunun gelişmesine dair;

1. Ülkemizde sunulan insan ve hayvan sağlığı hizmetleri uluslararası standartlara uygun şekilde geliştirilmelidir.
2. Gerek insan gerekse hayvan sağlığı açısından koruyucu hizmetlere öncelik ve ağırlık verilmelidir.
3. Afetlerde hayvanların yönetimi açısından uygun planlar yapılmalıdır. Bu gibi durumlarda hayvanların yer değiştirmesi, nakli, yerinden olan hayvanların barındırılması, veteriner hekimlerin yapacakları konularına öncelik verilmelidir.
4. Zoonotik hastalıklara ilişkin epidemiyolojik çalışmaların artırılması ve entegre edilebilir bir veri tabanı oluşturulması gerekmektedir.
5. Yeterli sayı ve donanımda uzman personel; ülke çapında dağılımda homojenlik; uzmanlığa uygun istihdam; personel hareketliliğinin azaltılması sağlanmalıdır.
6. Toplumun genel hijyen eğitimi desteklenmeli, sağlığın belirleyicileri konusunda farkındalık artırılmalıdır.
7. Disiplinler arası birlikte çalışma desteklenmeli, hizmet içi eğitim ve bilgilendirme çalışmaları (kongre, sempozyum gibi) tek sağlık anlayışına uygun bir şekilde yaygınlaştırılmalıdır.
8. Tıp ve veteriner hekimlik uygulamalarında ortak alanlarda kullanılan terimler açısından dil birliği sağlanmasına yönelik olarak ortak bir terimler sözlüğü/dokümanı oluşturulması yararlı olacaktır.

İşbirliklerinin geliştirilmesine dair;

1. Sağlık Bakanlığı ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde güçlü bir veteriner halk sağlığı birimi oluşturulması uygun olur.
2. Üniversitelerin Tıp ve Veteriner Fakültelerinin mezuniyet öncesi eğitimlerinde tek sağlık konusuna yer vermeleri uygun olur. Mezuniyet sonrası ve hizmet içi eğitimlerde tek sağlık konusuna dikkat çekilmelidir.
3. Sağlık Bakanlığı ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde güçlü bir veteriner halk sağlığı ve veteriner epidemiyolojisi birimi oluşturulması uygun olur.
4. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Türkiye Halk Sağlığı Kurumu arasında karşılıklı rotasyona dayalı çalışmalar yapılması konunun geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.
5. Tek sağlık kavramı kapsamında ayrıca ziraat alanında çalışanlar, gıda ile uğraşan disiplinler, yerel yönetimler önemli sorumluluklara sahiptirler.
6. Hayvan sağlığı açısından bakıldığında, ilgili çalışma alanları bulunan veteriner fakültesi, belediyeler, Gıda Garım ve Hayvancılık Bakanlığı, Orman Su İşleri Bakanlığı, özel veteriner klinikleri, halk sağlığı kurumu gibi kurumlar birlikte çalışmalıdır.
7. Sağlık Bakanlığı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı içinde üniversiteler ve başta Türk Tabipleri Birliği ile Türk Veteriner Hekimleri Birliği olmak üzere sağlık alanındaki meslek örgütlerinin yer alacağı, tek sağlık konusunda ortak programlar, çalışmalar geliştirmelidir. Sağlık meslek örgütleri bu konuya oluşturacakları ortak çalışma grupları ile destek vermelidirler.